

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนาด้วยวิธีสอนแบบเบญจชั้น
สอดแทรกผังกราฟิก หน่วยการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Development of the Buddhism Learning Activity based
on Panca-khanda Method Interpolate Graphic Organizer Unit
on Dharma of Buddhism for Mathayom Suksa 4

ผู้วิจัย นางพัทธนันท์ สังขระมย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร บุญใช้

Researcher : Mrs. Pattanan Sangkarom; Thesis Advisor : (1) Asst. Prof. Dr.Prayoon Boonchai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีสอนแบบเบญจชั้นสอดแทรกผังกราฟิก หน่วยการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยศึกษาสอนแบบเบญจชั้นสอดแทรกผังกราฟิก หน่วยการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบเบญจชั้นสอดแทรกผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 38 คน โรงเรียนบึงค้ออันคร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แบบแผนวิจัยใช้แบบ One Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 และค่าที (t-test Dependent Samples) ผลการวิจัย พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยศึกษาสอนแบบเบญจชั้นสอดแทรกผังกราฟิก หน่วยการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.95/84.20 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยศึกษาสอนแบบเบญจชั้นสอดแทรกผังกราฟิก หน่วยการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยศึกษาสอนแบบเบญจชั้นสอดแทรกผังกราฟิก อยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to develop the Instructional activities of the Buddhism learning activity based on panca-khanda method interpolate graphic organizer unit on dharma of Buddhism for mathayom suksa 4 based on the standard efficiency of 80/80 2) to compare the students learning achievement before and after being taught by the Buddhism learning activity based on panca-khanda method interpolate graphic, and 3) identify the students satisfaction toward learning through panca-khanda method interpolate graphic.

The sample consisted of 38 Mathayom Suksa 4/1 students of Bungklanakhon school in the second semester of academic year 2012. They were selected by Cluster Random Sampling. The one-group pretest-posttest design was utilized in this study. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, Effectiveness of Activities : Effectiveness of Achievements (E_1/E_2), t-test (Dependent Samples). The findings of this study were as follows : 1) The effectiveness of the instructional activities based on panca-khanda method interpolate graphic organizer unit on dharma of Buddhism for mathayom suksa 4 was at 83.95/84.20 which was higher than the criterion of 80/80. 2) The learning achievements of the students after being taught by learning activity based on panca-khanda method interpolate graphic organizer unit on dharma of Buddhism were higher than those of before being taught at the .01 level of significance and 3) The students satisfaction toward the learning activity based on Panca-khanda method Interpolate graphic unit on dharma of Buddhism was the high level.

ภูมิหลัง

ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ มีกระแสต่างๆ ที่ถาโถมเข้าสู่ประเทศไทย และประชาชนคนไทย ก็ยังไม่สามารถเป็นผู้มีความรู้ ความคิดที่รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ เห็นได้จากกระแส ค่านิยม วัตถุนิยม ทำให้เราตกเป็นเหยื่ออันเนื่องมาจากการที่เราอ่อนแอทางภูมิปัญญา การไม่รู้จักวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้เราไม่สามารถพัฒนาหรือแก้ไขเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นการแก้ปัญหาของสังคมที่กำลังเกิดขึ้นนี้ หากจะแก้ปัญหาที่รากเหง้าของสังคมไทยในระยะยาวต้องแก้ปัญหาที่การปฏิรูปการศึกษาสำหรับลูกหลานคนไทยเสียก่อน เพื่อเพาะภูมิปัญญาคนไทยให้กล้าแข็ง เราต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถ และก้าวทันกระแสโลกาภิวัตน์ (อมรวิรัช นาคทรพรพ, 2541, หน้า 3)

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยตามบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีหลักยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และต้องถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดหรือเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรมและกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษาดำเนินการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมีการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนทำได้ ทำเป็น คิดเป็น สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกัน และ

แก้ไขปัญหาคือ เน้นกระบวนการในการเรียนรู้หรือทักษะที่ใช้ แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พุทธศักราช 2552-2559) มีแนวนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา ปลุกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 4-5)

สังคมไทยและวัฒนธรรมไทยตั้งแต่เดิมมีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา มีการนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความดีงามขึ้นในจิตใจ ชีวิตมีความสงบสุข มีจิตใจสูง ตลอดจนเพื่อพัฒนาสติปัญญาให้ฉลาด แต่ในปัจจุบันการนับถือพระพุทธศาสนาของคนไทย จะมีการนับถือแบบสืบทอดกันมา ปฏิบัติตามกันมาโดยไม่ศึกษาเรียนรู้ถึงเหตุผลว่าอย่างไร จึงเป็นชาวพุทธที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักคำสอนที่แท้จริง ไม่สามารถปฏิบัติตนตามคำสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังข้อคิดเห็นของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต, 2548, หน้า 1) ที่ว่าการที่มองเห็นว่าคนไทยที่เป็นพุทธ เช่น เด็กนักเรียนที่เชื่อว่าเป็นชาวพุทธ มีชื่ออย่างนั้นแต่ไม่รู้เรื่องพระพุทธศาสนา และประพฤติปฏิบัติไม่เหมาะสมกับความเป็นชาวพุทธ ทำอย่างไรจะทำให้เด็กนักเรียนเหล่านี้ได้เรียนรู้เรื่องพระพุทธศาสนา และประพฤติตนเป็นชาวพุทธหรือสมกับเป็นชาวพุทธได้ จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้จัดการศึกษา จะต้องตระหนักและหาทางแก้ไขต่อไป การจัดการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะเรื่องหลักธรรม ซึ่งเป็นลักษณะนามธรรม ยากที่ผู้เรียนจะทำความเข้าใจ ประกอบกับถ้าผู้สอนใช้วิธีสอนแบบเดิมๆ คือ สอนแบบผู้สอนยืน บรรยายหน้าห้องเพียงคนเดียวและผู้เรียนนั่งฟังเท่านั้น จะทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบและเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้เรียนขาดทักษะการคิด การแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหา ตลอดจนไม่เห็นความสำคัญของการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะสอนกันเฉพาะความรู้แต่ผู้เรียนไม่ได้

เกิดความซาบซึ้ง พอที่จะนำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติ ให้บังเกิดต่อการพัฒนาคุณธรรมและคุณภาพทางจิต ภาณูจนา ศิริมุสิกะ (2543, หน้า 31) กล่าวว่ารัฐสังคมนิยมที่มุ่งให้ผู้เรียนท่องจำจึงเป็นสิ่งที่นำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย ผู้สอนสังคมนิยมควรพิจารณาว่าจะสอนอย่างไรมากกว่า จะสอนเนื้อหาอะไร นั่นคือควรมุ่งเน้นกระบวนการสอนมากกว่าเนื้อหาสาระวิชาเป็นสำคัญ โดยยังต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและการวางแผนการสอนที่เหมาะสม

การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงมิใช่แต่การเรียนรู้เนื้อหาความรู้ แต่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นนักแก้ปัญหา นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจความเป็นไปในสังคมและในโลก พิจารณามนุษย์พูด เขียน ประเมิน คิดคำนวณ วิเคราะห์ แก้ปัญหา สร้างจินตนาการ และพากเพียร พยายามในเรื่องต่างๆ กันอย่างไร และให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 6)

โรงเรียนบึงคล้านคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 21 ได้เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2553 เป็นปีแรก และได้จัดรายวิชาพระพุทธศาสนาเป็นกลุ่มวิชาเพิ่มเติม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1.5 หน่วยกิต หรือจำนวน 3 คาบต่อสัปดาห์ อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ในรายวิชาพระพุทธศาสนา คะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับต่ำ การนำเอาหลักการสอนโดยมีกระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจนมาใช้ในการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนา น่าจะทำให้ให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้นและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวการสอนของพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า พุทธวิธี ซึ่งมีหลายรูปแบบ และพบว่าการสอนแบบเบญจขันธ์ เป็นนวัตกรรมการสอนอีกประเภทหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับการสอนด้านจริยศึกษาหรือสอนให้คนเราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีขึ้นในใจ ซึ่งต่างจากวิธีสอนโดยทั่วไปที่มุ่งให้เกิดความรู้มากกว่าความรู้สึก แต่วิธีสอนแบบเบญจขันธ์เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้เกิดความรู้ไปพร้อมกับความรู้สึกในใจของผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนแต่ละคนจะมองเห็นรูปร่างและยอมรับคุณธรรมเข้าไปในส่วนหนึ่งของจิตใจ วิธีรู้แบบเบญจขันธ์มีอยู่ 5 ชั้น คือ 1) ชั้นรูป (ชั้นเสนอสิ่งเร้า) 2) ชั้นมทนา (ชั้นการรับรู้) 3) ชั้นสัญญา (ชั้นวิเคราะห์เหตุกับผลและสังเคราะห์ความรู้สึกเบื้องต้น) 4) ชั้นสังขาร (ขั้นตัดสินใจความดีงาม) และ 5) ชั้นวิญญาณ (ขั้นก่อเกิดอุปนิสัย) ในการจัดการเรียนรู้แบบเบญจขันธ์แต่ละขั้น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยสื่อจำพวก วิดีทัศน์ ใบงาน ใบความรู้ แบบทดสอบ เพื่อที่จะสื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เกิดความเข้าใจจนกระทั่งนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งมุ่งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียนด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัย จะนำเอาวิธีรู้แบบเบญจขันธ์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้นำผังกราฟิกมาสอดแทรกในขั้นตอนการเรียนรู้แบบเบญจขันธ์ ขั้นตอนที่ 3 คือ ชั้นวิเคราะห์เหตุกับผลและสังเคราะห์ เพื่อให้ นักเรียนนำเสนอข้อมูลหรือความรู้ที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ และมีความเข้าใจง่าย กระชับ กระชับชัดเจน โดยแสดงการเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ในเรื่องที่กำลังเรียนนั้นออกมาเป็นผังกราฟิก ในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้เพราะผังกราฟิกเป็นเครื่องมือช่วยคิด ที่ทำให้ผู้เรียนจัดรวบรวมข้อมูลและเป็นความคิดของตนเอง เป็นเครื่องมือที่นำเสนอทั้งภาพ เหตุผล และเป็นตัวจัดโครงสร้างความคิดชนิดกราฟิก ใช้ภาพแทนข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงใหม่กับเก่า ใช้สำหรับกำหนดกระบวนการและขั้นตอน (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2545, หน้า 21) ที่กล่าวว่า ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เป็นกลวิธีในการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมนำมาใช้ในการเสนอข้อมูล หรือองค์ความรู้ให้แก่ผู้รับ เพราะเทคนิคผังกราฟิก

เป็นการนำเสนอที่เป็นไปอย่างมีระบบ มีความกระชับชัดเจน และเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับ พิมพ์นิต เดชะคุปต์ และพะเยาว์ อินดีสุข (2544, หน้า 67) ที่กล่าวว่า การให้ผู้เรียนใช้ผังกราฟิกนำเสนอจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ หรือเกิดการเรียนรู้ในด้านต่างๆ มากมาย อาทิ เป็นการพัฒนาการคิดในระดับสูง ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้มากขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาปัญญาได้อย่างหลากหลาย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก เพื่อให้ นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้เป็นขั้นตอนผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้คิดวิเคราะห์ รู้หลักของเหตุและผลของการเกิดสิ่งต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้ยอมรับเอาคุณธรรมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจและไม่หลงติดการยึดมั่นในรูป รส กลิ่น เสียง จนเกินไป อีกทั้งยังอันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาพระพุทธศาสนาสูงขึ้น

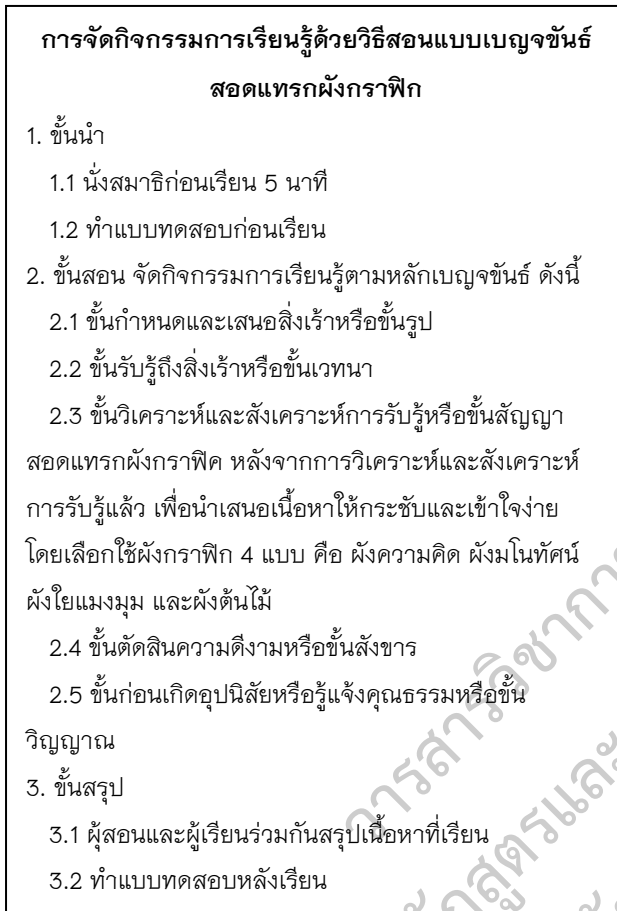
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

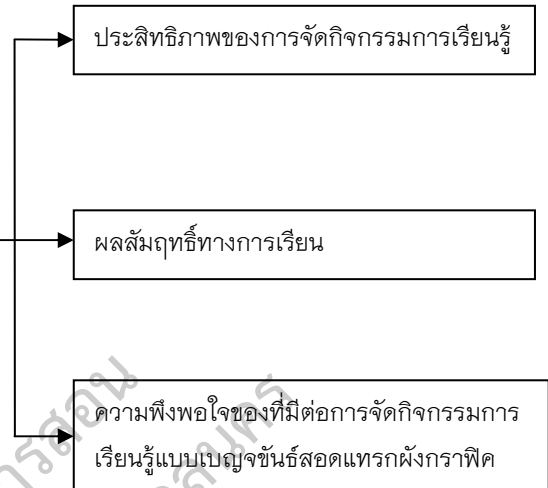
1. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก หน่วยงานการเรียนรู้หลักสูตรทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่ อย่างไร
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก อยู่ในระดับใด

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบึงค้ออันคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 117 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบึงค้ออันคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยนักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีนักเรียนกลุ่มแก่ง ปานกลาง และกลุ่มอ่อน โดยศึกษาจากผลสัมฤทธิ์รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ดังนั้นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจึงสามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชุด ได้แก่
 - 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบเบญจชั้นสอดแทรกผังกราฟิก
 - 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีสอนแบบเบญจขันธ์ สอดแทรกผังกราฟิก ตามเกณฑ์ E/E_2
2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Sample)
3. นำค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจต่อการเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเบญจขันธ์ สอดแทรกผังกราฟิก มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาค่าคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)
 - 2.2 วิเคราะห์หาค่าระดับความยากง่าย (p)
 - 2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (r)
 - 2.4 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับ
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา โดยการคำนวณค่า E/E_2 เทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80
 - 3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน โดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้ทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนาโดยใช้วิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.95/84.20 หมายความว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนในรายวิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้วิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก แตกต่างกันโดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรายวิชาพระพุทธศาสนาโดยใช้วิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 มีค่าร้อยละเท่ากับ 88.4 แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนาด้วยวิธีสอนแบบเบญจขันธ์ สอดแทรกผังกราฟิก เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 83.95/84.20 หมายความว่านักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบย่อยหลังเรียนทั้ง 7 แผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 83.95 และได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ร้อยละ 84.20 แสดงว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยที่สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนเข้าใจในรูปและนามของขันธ์ 5 โดยการนำสิ่งเร้ามากระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนตามวิธีแบบเบญจขันธ์ ซึ่งสอดคล้องตามฐานของการเรียนรู้ตามนัยแห่งพุทธธรรมการเรียนรู้ หมายถึงกระบวนการผัสสะทั้งหกของมนุษย์ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งเร้าหรือสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์

ธรรมชาติ และสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์คิดขึ้นแล้วมีการกระทำ ได้ตอบ ส่วนสมุณ อมรวิวัฒน์ ได้กล่าวสรุปในวิธีแห่ง ศรัทธาระบบการสอนตามแนวพุทธวิธีกลวิธีและอุปาย ประกอบการสอน คือ การยกอุทาหรณ์เล่านิทาน ยกตัวอย่างประกอบ ช่วยให้เข้าใจง่าย ชัดเจน เห็นจริง เกิด ความเพลิดเพลินในการเรียน การใช้อุปกรณ์การสอนจะทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น เพราะวิธีการ ถ่ายทอดเนื้อหา การเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เน้นเรื่องที่เป็นนามธรรมยากแก่การเข้าใจการใช้วิธีสอนแบบเดิม นักเรียนไม่ชอบ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วน เป็รื่อง กุมุท กล่าวว่าการสอนแบบเบญจขันธ์เหมาะ สำหรับการสอนด้านจริยศึกษาหรือสอนให้คนเกิดความรู้สึก ในทางที่ดีขึ้นในจิตใจ เป็นวิธีการสอนแบบใหม่ที่จะเข้าถึง ส่วนลึกของความรู้สึกและจิตใจของผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียน แต่ละคนจะมองเห็นรู้อัจฉริยะและยอมรับคุณธรรม เข้าใจ รับประทานเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจต่อไป

2. จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้วิธีการสอนแบบเบญจขันธ์และสอดแทรกผังกราฟิก เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิวัฒน์ ล้ำจุมจัง (2550, หน้า 67) ที่ศึกษาเรื่อง ผลของวิธีการสอนแบบเบญจขันธ์ที่มี ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดแบบ สืบสาวเหตุปัจจัย เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่าไร่ จังหวัด มุกดาหาร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธี สอนแบบเบญจขันธ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ วิธีสอนแบบเบญจขันธ์มีความสามารถในการคิดแบบ สืบสาวเหตุและปัจจัย เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของ ทรงชัย สุนบุญมี (2546, หน้า 92) ที่ ศึกษาเรื่อง ผลของวิธีสอนแบบเบญจขันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและทักษะการคิดแบบแก้ปัญหาในโยนิโส มนสิกการ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในกลุ่มสาระ

การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในกลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และทักษะการ คิดแบบแก้ปัญหาในโยนิโสมนสิกการ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบเบญจขันธ์หลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ใช้ วิธีการสอนแนวพุทธวิธีอื่นๆ เช่น รัสมีจันทร์ ศรีรัตน์ (2544) ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิด แก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนรายวิชา พระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับ การสอนโดยวิธีสอนตามขั้นที่สี่ของอริยสัจ หลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนลัดดา สิทธิชัย (2548) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมเพื่อพัฒนาชีวิต และสังคมในรายวิชาวิถีธรรมวิถีไทยและทักษะความคิด วิเคราะห์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนแบบอริยสัจ 4 หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์โดยการนำผังกราฟิกมา สอดแทรกในวิธีการสอนนั้นทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังจะเห็นได้จาก ผลการวิจัยของ ปวีณสุตา ราชมรม (2554, หน้า 153) ที่ ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศินันท์ จันทร์ดี (2554, หน้า 109) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียน การสอนโดยใช้เทคนิคหมวกหกใบและเทคนิคผังกราฟิก เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า นักเรียนมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค

หมวกหกใบและเทคนิคผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เปรมศรี ศรีพลราช (2555, หน้า 177) ซึ่งวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก พบว่า มีความพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลที่เกิดขึ้นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ การเรียนในแต่ละเรื่องเป็นระบบขั้นตอน และเนื้อหาที่เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนทุกๆ คน อีกทั้งการสอดแทรกผังกราฟิกในขั้นตอนที่ 3 ของเบญจขันธ์ จึงทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการเลือกผังกราฟิกให้ตรงกับเนื้อหา และยังช่วยกันในการวาดรูปประกอบและระบายสีลงในผังกราฟิก ซึ่งทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนาน ผู้เรียนมีความสุขในการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับอรทัย มูลคำ (2542, หน้า 149) ที่กล่าวว่านักเรียนจะชอบการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก กล้าคิด กล้าคำ มีโอกาสแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสาธารณชนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สูงขึ้นจึงควรที่จะได้รับการส่งเสริมให้นำไปใช้ต่อไป

1.2 การสอนด้วยวิธีแบบเบญจขันธ์ ใน 5 ขั้นตอน ครูผู้สอนจะต้องสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 5 ขั้นตอน และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในแต่ละขั้นตอนได้ โดยผู้เรียนจะสามารถคล้อยตามและเลือกปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม

1.3 กิจกรรมสอดแทรกผังกราฟิก ผู้สอนจะต้องเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เช่น กระดาษบรู๊ฟ ดินสอ สีระบาย และรูปแบบของผังกราฟิกไว้ให้พร้อมเพื่อความรวดเร็วในการวิเคราะห์เนื้อหาลงในผังกราฟิกและทันเวลาในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

1.4 การสอนด้วยวิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิกเป็นการสอนโดยการให้นักเรียนได้เห็นสิ่งเร้า เช่น รูปภาพ เรื่องเล่าวีดิทัศน์ แล้วผู้สอนใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องราวต่างๆ และเลือกตัดสินใจจากสถานการณ์ด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนควรเตรียมคำถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และง่ายต่อการประเมินพฤติกรรมการตอบคำถามที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการนำเอาวิธีการสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิกไปใช้ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และระดับชั้นอื่นๆ เพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ควรศึกษาตัวแปรตามด้านอื่นๆ ที่เป็นผลมาจากการใช้วิธีสอนแบบเบญจขันธ์สอดแทรกผังกราฟิก เช่น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศิริมูลิกะ. (2543). *สังคมศึกษาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. ปัตตานี: โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ทรงชัย สุนภูมิ. (2546). *ผลของวิธีสอนแบบเบญจขันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดแบบแก้ปัญหา ในโยนิโสมนสิการ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิวัฒน์ ล้ำจุมจัง. (2550). *ผลของวิธีการสอนแบบเบญจขันธ์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิด แบบสืบสาวเหตุปัจจัย เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่าไร่ จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เปรมศรี ศรีพลราช. (25455). *การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองโดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือและเทคนิคผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2551). *ทักษะ 5C พิมพ์ครั้งที่ 6*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- ศศินันท์ จันทร์ดี. (2555). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้เทคนิคหมวกหกใบและเทคนิคผังกราฟิก เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ พิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อมรรวิชัย นาครทรรพ. (2541). *ความจริงของแผ่นดิน : ลำดับที่ 1 กระบวนการเรียนรู้เพื่อเด็กฯ และชุมชนของเรา*. กรุงเทพฯ: เจพิมพ์ส โปรเซส จำกัด.

หลักเกณฑ์ในการตีพิมพ์ต้นฉบับบทความของ
วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ต้นฉบับบทความที่นำเสนอเพื่อพิจารณาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน
2. บทความที่นำเสนอควรเกิดจากการสังเคราะห์ความคิดขึ้น โดยผู้เขียนมิได้เกิดจากการแอบอ้างนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
3. ผู้เขียนต้องจัดทำต้นฉบับตามข้อกำหนดของกองบรรณาธิการวารสาร
4. ผู้เขียนจะต้องแก้ไขความถูกต้องของบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
5. ผู้เขียนยินยอมให้กองบรรณาธิการแก้ไขความสมบูรณ์ของบทความและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กองบรรณาธิการกำหนด

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**แนวปฏิบัติในการเตรียมต้นฉบับบทความเพื่อตีพิมพ์ใน
วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**

1. บทความที่จะตีพิมพ์ลงวารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย

- ชื่อเรื่องภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ
- ชื่อผู้แต่ง ชื่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ)
- บทคัดย่อ ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ
- บทนำ (ภูมิหลัง)
- ความมุ่งหมายของการวิจัย
- กรอบแนวคิดของการวิจัย (มีภาพประกอบ)
- วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในรวบรวมข้อมูล คุณภาพเครื่องมือ
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- สรุปผลการวิจัย
- อภิปรายผล
- ข้อเสนอแนะ (ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป)
- เอกสารอ้างอิง

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

*** หนังสือ**

ชื่อ/นามสกุล./ (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง./ สถานที่พิมพ์./ สำนักพิมพ์.

*** วารสาร**

ชื่อ/นามสกุล./ (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ./ ชื่อวารสาร./ ปีที่หรือเล่มที่ (ฉบับที่)./ หน้าที่ตีพิมพ์บทความ.

*** วิทยานิพนธ์**

ชื่อ/นามสกุล./ (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์./ วิทยานิพนธ์./ ชื่อหอหลักสูตร/ สถานที่พิมพ์./ ชื่อสถาบัน.

*** สื่ออิเล็กทรอนิกส์**

ชื่อ/นามสกุล./ (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง./ แหล่งที่มา (ถ้ามี)./ เข้าถึงได้จาก/URI.

2. รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง

- ความยาวของบทความ ไม่เกิน 15 หน้า กระดาษ A4 โดยนับรวม รูปภาพ ตาราง และเอกสารอ้างอิง
- ใช้ขนาดอักษร ขนาด 14 พอยท์ (point) แบบอักษรที่ใช้ คือ ทีเอส นิรามิต เอเอส (TH Niromit AS) ฟอนต์มาตรฐานข้าราชการไทยของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
- เตรียมข้อมูลต้นฉบับบทความตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้